

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **L. B.**, zastoupeného JUDr. Stanislavem Brtníkem, advokátem se sídlem Dr. Šmerala 6, Ostrava, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 5. 2006, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 22 Ca 300/2006, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 5. 2007, č. j. 22 Ca 300/2006 - 22,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovaná **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna ustanoveného advokáta JUDr. Stanislava Brtníka **s e u r č u j e** částkou 2600 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaná rozhodnutím ze dne 24. 5. 2006, č. X, zamítla žalobcovu žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb. , o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945 (dále jen „zákon č. 261/2001 Sb.“). V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí žalovaná uvedla, že žalobce dne 18. 12. 2002 uplatnil nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. V žádosti žalobce vyznačil, že byl podle § 1

odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb. od roku 1939 do roku 1945 osobou ukrývanou z rasových důvodů. Žádné důkazy na podporu uplatněného nároku však k žádosti nepřipojil a okolnosti tvrzeného ukrývání nijak blíže nepopsal. Žalobce požádal o vydání osvědčení kategorie „československý politický vězeň“ podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb., kdy ukrývání z rasových důvodů je podle § 2 odst. 1 bodu 5 zákona č. 255/1946 Sb. skutečností zakládající nárok na vydání výše zmíněného osvědčení. Vzhledem k tomu, že podmínky pro přiznání statusu „československý politický vězeň“ osobě ukrývané z rasových důvodů a pojmové znaky osoby charakterizované v § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb. jsou podobné, osvědčení slouží k prokázání vzniku nároku na poskytnutí jednorázové peněžní částky. Ministerstvo obrany, odbor mimorezortní spolupráce, rozhodnutím ze dne 4. 6. 2004, č. 340143/03/2004-7542, osvědčení pro nesplnění zákonných podmínek žalobci nevydalo. Dne 8. 8. 2005 žalovaná vyzvala žalobce k předložení důkazů ohledně tvrzeného ukrývání, když jej současně upozornila, že údaje uvedené v jeho žádosti pro prokázání nároku nejsou dostačující. Žalobce však doložil pouze kopii rozhodnutí Ministerstva obrany, odboru mimorezortní spolupráce ze dne 4. 6. 2004, č. 340143/03/2004-7542, kterým osvědčení nebylo vydáno. Žalovaná uzavřela, že popis okolností ukrývání jí žalobce neposkytl, proto vycházela při svém rozhodování i z údajů, které žalobce uvedl v rámci řízení o vydání osvědčení podle zákona č. 255/1946 Sb., podle kterých když německá vojska obsadila obec K., tak utíkal do lesa, aby si zachránil život. Neměli jídlo a chodili žebrať do vesnice k sedlákům, hygienu a oblečení také neměli. Žalovaná dodala, že údaje ohledně doby tvrzeného ukrývání jsou značně neurčité, rozporné, a proto nevěrohodné, přičemž neurčité byly rovněž údaje ohledně popisu místa a okolností tvrzeného ukrývání. Podle žalované není možné, když nelze zjistit skutečný stav věci, přiznat uplatněný nárok pouze na základě důkazně nepodložených tvrzení. S ohledem na tyto skutečnosti proto žádost zamítla.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobce uvedl, že žalovaná nesprávně aplikovala § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., neboť ukrývání po dobu nejméně 3 měsíců z rasových nebo náboženských důvodů je podmínkou pro výplatu jednorázové peněžní částky. Žalovaná nepovažovala jeho výpověď jako dostatečný důkaz, přičemž zákon č. 261/2001 Sb. nestanovuje okruh důkazních prostředků sloužících k prokázání tvrzených skutečností. Dodal, že unesl důkazní břemeno, přičemž Romové stáli v té době na okraji společnosti, nebyli evidovaní, a proto nelze provést víc důkazů, než jeho výpovědi. Rovněž tak i svědci, kteří zažili dobu okupace již většinou nežijí, nebo pro svou nemoc nemohou podat věrohodnou svědeckou výpověď.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 31. 5. 2007, čj. 22 Ca 300/2006-22, žalobu žalobce zamítl. V odůvodnění soud uvedl, že s ohledem na § 7 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb. se na řízení podle tohoto zákona použije správní řád, není-li v něm stanoveno jinak. S ohledem na dobu zahájení řízení (18. 12. 2002) je příslušným správním řádem zákon č. 71/1967 Sb., správní řád (s účinností od 1. 1. 2006 zrušen a nahrazen zákonem č. 500/2004 Sb., správním řádem – pozn. soudu). Podle jeho § 3 odst. 4 musí rozhodnutí správních orgánů vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci, přičemž podle § 4 správního řádu v průběhu celého řízení účastníci řízení spolupracují se správními orgány. Žalobce sice podal žádost o přiznání jednorázové peněžní částky, avšak nevymezil konkrétně dobu svého ukrývání, neuvedl žádná další konkrétní tvrzení k této skutečnosti a to ani na řádnou a srozumitelnou výzvu žalované. Pouze jí doručil rozhodnutí o nevydání osvědčení v kategorii „československý politický vězeň“, přičemž ani v řízení před Ministerstvem obrany žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by bylo možné použít v řízení u žalované. Soud uzavřel, že pokud údaje uvedené žalobce zůstaly pouze ve zcela obecné rovině, nebylo mu možné

poskytnout jednorázovou peněžní částku podle zákona č. 261/2001 Sb. Proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné kasační stížnosti uvedl žalobce (dále též „stěžovatel“), že s „rozhodnutím soudu nesouhlasí a podává proti němu kasační stížnost“. Stěžovatelův soudem ustanovený zástupce pro řízení o kasační stížnosti ji doplnil tvrzením, že se soud nevypořádal všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí. Vyjádřil přesvědčení, že stěžovatel uvedl dostatek skutečností, na základě kterých mohl soud rozhodnout. V době od 15. 3. 1939 do 8. 5. 1945 byl perzekuován z rasových důvodů, neboť je Rom, což uvedl i v žalobě. Skutečnost, že Romové byli v uvedeném období obětí persekuce a následné genocidy je všeobecně známá, kterou netřeba dokazovat. S ohledem na to navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 5. 2007, č. j. 22 Ca 300/2006 - 22, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že stěžovatel vychází z přesvědčení, že peněžní částka náleží stěžovateli a Romům obecně, a to pouze na základě jejich příslušnosti k této etnické menšině za celé obdobné uvedené v § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., protože je jakékoli dokazování zbytečné. S tím se krajský soud ve svém rozhodnutí vypořádal, a žalovaná proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody odpovídající § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel uplatnil důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikována nesprávná právní norma, popřípadě je aplikována správná právní norma, která je však nesprávně vyložena. Stěžovatel v tomto ohledu namítá, že jako osoba romské národnosti byl v období od roku 1939 do roku 1945 z rasových důvodů perzekuován, splňuje tudíž podmínky vymezené § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., k čemuž soud nepřihlédl.

Nejvyšší správní soud neshledává tuto námitku důvodnou, přičemž dodává, že kasační stížnost je na samé hraně projednatelnosti. Nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky mají rovněž osoby uvedené v § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., které se v době od 15. 3. 1939 do 8. 5. 1945 z rasových nebo náboženských důvodů na území Československa v jeho hranicích ze dne 29. 9. 1938 ukrývaly po dobu celkem nejméně tří měsíců. Ze správního spisu je zřejmé, že stěžovatel dne 18. 12. 2002 podal žádost o poskytnutí předmětné jednorázové peněžní částky, aniž v ní uvedl konkrétní skutečnosti odůvodňující jeho nárok a své tvrzení podložil důkazy nebo navrhl jejich provedení. Stejně postupoval i v řízení o vydání osvědčení podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb. Žalovaná proto řádně vyzvala stěžovatele, aby svou žádost patřičným způsobem doplnil, upřesnil, doložil důkazy a poučila jej na právní následky, pokud tak neučiní. Krajský soud posléze postupoval zcela správně, když žalobu stěžovatele zamítl. Nejvyšší správní soud souhlasí se závěry soudu prvního stupně, že stěžovatel sice podal žádost o přiznání jednorázové peněžní částky, avšak nevymezil konkrétně dobu svého ukrývání, neuvedl žádná další konkrétní tvrzení

k této skutečnosti a to ani na řádnou a srozumitelnou výzvu žalované. Krajský soud rovněž velmi příhodně odkázal na znění § 3 odst. 4 a § 4 odst. 1 správního řádu z roku 1967, podle nichž sice správní orgán (žalovaná) vychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci, ale k tomu jí musí účastníci řízení poskytnout potřebnou míru součinnosti, jinak tomuto požadavku nemůže dostát. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěry krajského soudu, podle kterých pokud stěžovatel uvedl údaje pouze v obecné rovině, dále je na výzvu nedoplnil, nekonkretizoval a nedoložil, nebylo možné stěžovateli jednorázovou peněžní částku podle zákona č. 261/2001 Sb. poskytnout, neboť skutkový stav nebyl, a pro neaktivitu stěžovatele ani nemohl, být náležitě zjištěn. Obecné tvrzení, že Romové byli v období od 15. 3. 1939 do 8. 5. 1945 z rasových důvodů perzekuováni, není důvodem k poskytnutí jednorázové peněžní částky podle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb. z důvodu pouhé příslušnosti k tomuto etniku. Nejvyšší správní soud neshledává jak v postupu žalované, tak i krajského soudu žádná pochybení, přičemž jejich rozhodnutí jsou srozumitelná a řádně odůvodněna.

Nejvyšší správní soud dospěl ze všech uvedených důvodů k závěru, že důvod kasační stížnost podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. není dán, a proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalované v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobce žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly. Stěžovateli byl usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 7. 2007, č. j. 22 Ca 300/2006 - 30, pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát. V takovém případě podle § 35 odst. 8 s. ř. s. použitého přiměřeně podle § 120 s. ř. s. platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Nejvyšší správní soud proto určil odměnu advokáta podle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) na základě provedených úkonů právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu částkou 2000 Kč ze dva úkony právní služby po 1000 Kč spočívající v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a v doplnění kasační stížnosti ze dne 23. 10. 2007. Nejvyšší správní soud dále přiznal 2 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Zástupci stěžovatele se přiznává celková náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 2600 Kč. Tato částka mu bude vyplacena účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. prosince 2007

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu